

بهای اشتراك
 قسمت اول ، (مذاكرات مجلسين) سالانه ۳۰۰ ريان
 قسمت دوم ، (آگهیها) ۶۰۰
 شماره كامل ۸۰۰

محل اداره
 مجلس شورای ملی
 شماره تلفن ، ۳۸۸۹۶ و ۳۸۸۹۵ و ۳۸۸۹۴
 روزنامه یومیه

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل ، کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال هفتم

۴ شنبه ۳ مهر ماه ۱۳۳۰

شماره ۱۹۳۵

شماره مسلسل ۱۸۴

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۸۴

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز يكشنبه

۱۰ شهریور ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : صدری- ناصر ذوالفقاری - تیمورتاش
- ۳- بیانات آقایان حائری زاده و جمال امامی و فرامرزی بعنوان ماده ۹۰ آیین نامه
- ۴- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای وزیر پرست و تلگراف و تلفن
- ۵- ختم جلسه بعنوان تنفس

مجلس ساعت ده صبح بریاست آقای رضاحکمت تشکیل گردید

صدر میرحسینی . رضوی

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت فائزین جلسه قبل
 قرائت می شود

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه آقایان : شکرانی
 امامی اهری . بهادری . دوات آبادی . گنجینه
 اردلان . سرتیپ زاده . امیر نصرت اسکندری
 دکتر مجتهدی . فتحعلی افشار . دکتر سید
 امامی . امیری فراگراو . حمیدیه . سعید
 مهدوی . سلطان المصباح . طاهری . مغیر
 فرهنگند . منکی . طباطبائی
 غائبین بی اجازه آقایان : خاکباز .
 خسرو قشقائی . مجتهدی . تولیت . حاذقی
 سودآور . محمد ذوالفقاری . امیر انشاری

دیر آمدگان با اجازه آقایان : سلطانی
 سی دقیقه . هراتی . یکساعت . موقر یک
 ساعت . حسن اصکبر یکساعت . دکتر
 مصباح زاده یکساعت

رئیس - نسبت بصورت مجلس جلسه

بیش نظری هست ؟ آقای آشتیانی زاده

آشتیانی زاده - بنده خواستم

عریضه کارگران را تقدیم کنم چون وقت

برای صحبت نبود از موقع خواستم استفاده

کنم .

و دیگری هم يك شكايته است سال ولايات

رئیس - آقای جمال امامی

جمال امامی - عرض کنم که در

قسمتی از بیانات من در جلسه گذشته یا

ناروا بیان شده است و با ناصحیح منعکس

شده است لازم بود مختصر توضیحی عرض

کنم ذکر این نکته که صنعت نفت برای مجلس

شورای ملی ملی شد توضیح واضحات است

اگر مجلس شورای ملی رای نمیداد این

قانون بوقوع اجرا در نمی آمد (صحیح

است) و مهربان نمایندگان ملت هم در

این قضیه منحصرأ حس ملی شان و تعصب

ملی شان بود (صحیح است) و هر کس غیر

از این بگوید چه چاره گفته است (صحیح است)

بنده چندی پیش در پشت همین تریبون

عرض کردم که در

رئیس - آقای جمال امامی شما راجع

به صورت جلسه اگر اعتراضی دارید بفرمائید

جمال امامی - بنده هم راجع بصورت

مجلس توضیح میدهم ...

رئیس - چنانچه عالی در صورت جلسه

اگر اصلاحی هست توضیح بفرمائید

جمال امامی - بنده راجع باصلاح

صورت جلسه است بنده اینجا عرض کردم

اعضای کمیسیون نفت آنهایی که از این

قضیه نفت طرفی نیستند و تظاهری نکردند

سهمشان بیشتر از دیگران است حالا هم همین

را تکرار می کنم و ضمناً اعتراف میکنم

کدر جلسه ۳۷ پیشنهادی نظیر پیشنهاد من

بوسیله آقایان خسرو قشقائی و ذوالفقاری داده

شده بود منتهی چون بنظرشان آمد که

پیشنهاد بنده جامع الاطرافتر است آنرا

تصویب کردند و گرنه بنده ادعا نمیتوانم

بکنم که تمام کارهای نفت را من کردم بنده

عرض کردم سه طریقی که بمجلس داده شده

این طرحها مال من بوده بیشتر از این عرضی

نکردم و حالا هم میگویم اگر ملکیت احتیاج

بفداکاری داشته باشد همین آقایان همیشه

رئیس - آقای نریمان

نریمان - در بیانات بنده يك اصلاحاتی

لازم است در صفحه سوم ستون چهارم آنجا

که نوشته اند دستور مجلس بنده من به علاوه

گفته بودم نظر شخصی خودشان بود جای

دیگر نوشته اند « باید مدیر عامل انگلیسی

را پذیرفت ؟ » بنده عرض کردم که اگر

شاه رك ما را بزنند مدیر عامل انگلیسی

را نمی پذیریم .

رئیس - بپند نویسی مراجعه کنید

با دستگامی که دارند مطابقه و اصلاح میشود

آقای حائری زاده .

حائری زاده - در جلسه سابق که

بعنوان تنفس خاتمه پیدا کرده است و این

جلسه هم البته متمم آن خواهد بود بنده

در آن جلسه حضور نداشتم راجع با استشهادی

که آقای جمال امامی فرموده بودند خواستم

توضیح عرض کنم و حالا اگر صورت جلسه

مطرح است من در اطراف آن صحبت کنم

والا اگر این جلسه متمم جلسه پیش است

و صورت مجلس مطرح نیست و در جلسه آینده

مطرح می شود بنده آن موقع توضیح بدهم

تاریخ سه تاقم بشود، حالا مطرح است ؟

رئیس - مربوط بچیت نطق قبل

از دستور است ؟

حائری زاده - ایشان در نطق قبل

از دستور خودشان که من حضور نداشتم

استشهادی کرده بودند که باید توضیح بدهم

حالا با ستانده ماده ۱۰۹ است یا توضیح صورت

جلسه است هر طور بفرمائید توضیح بدهم

رئیس - اگر توضیح بخواهید بنده

بمد از اینکه وارد دستور شدیم میتوانیم

آشتیانی زاده - آقای رئیس این

جلسه مگر متمم جلسه گذشته نیست ؟

حائری زاده - از موقع استفاده

می کنم و دو فقره شكايتهی که رسیده است

تقدیم میکنم یکی شكايتهی است راجع بشهرداری

• بین مذاكرات مشروح صد و هشتاد و چهارمین جلسه از دوره شانزدهم قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

هستید و ملائمت به بقای این مملکت هستید و شما آقایانی که دربار می بینید و می شناسید و وظیفه نان هم هست که ببینید و بشناسید

حائری زاده - ایران روز سادش آن روز است که طر این در کار ما دخالت نکنند

قیمور تاش - بگو و تنها مانده غیر از دخالت کردن است

فریمان - زندگی آنها بسته بقای ما است اشتباه نکنید

قیمور تاش - به جهت بنده عرضم این بود که هر شام می خواستید دولت آمریکا بیاید و در امری دخالت بکند و باین ترتیب برود تا الان هیچ عسکری انجام نشده است استعدا می کند که مصاحبه آقای گریبی را با وجود تصدیقاتی که در شب در بعضی از روزنامه ها منجمه باختر امروز بود ملاحظه بفرمائید حقیقت روشن میشود باز باشکر از اینکه آقایان اجازه فرمودند بنده عرضم را ادامه بدهم عرضم این است که جناب آقای دکتر مصدق آنچه که میخواستند برای نبل منظور و مقصود عمل فرمودند پیام دبستان حاکی بود که آن چه که مقدورشان بوده است کرده اند ولی هیچ روزنه امیدی با نشان ندادند که بعد از این مرحله بعدی چیست و این اصراری که ایشان میورزند کار را بجا می کشانند و من میدانم که باز هم من مورد حمله روزنامه ها قرار خواهم گرفت و بن زود در بیگانه و اجنبی خواهند گفت برای اینکه من حقیقت را می بینم بگویم و بگویم آقایان ملت ایران باید بدانند که کجا میروید امروز دیگر موضوع نفت نیست موضوع اینست که آیا می خواهد زیر یوغ کمونیسم و بلشویک برود و یا می خواهد ملت آزادی باشد این حقیقت را ما باید درک بکنیم و بفهمیم هرت بگیریم بفهمیم که عدم توجه بیک آتش نهفته ای که هست و با تمام قوا در پیش عمل میشود با تمام قوا برای خرابکاری و اینکه این آتش را بکند همه با آتش فشانی تبدیل بکنند عمل می شود ولیکن ما در این بدبختانه محیطی وجود می آوریم که این آتش بگردد بشرکت و ما و همه ایران را ازین ببرد عرض من اینست که تنها موضوع نفت نیست امروز اگر در فرائضی باید در ایران شود برای این باید باشد که آیا ملت و مردم ایران می خواهد زیر یوغ شوروی برود و یا می خواهد که ملت آزاد و آزادی باقی بماند (نریمانه این تر انگلیسهاست جناب آقای) بدبختانه هر چه را که ما می گوئیم تر انگلیسها است (حائری زاده - کمونیسم را با ایجاد فقر و بیچارگی خود انگلیسها در ایران فراهم میکنند) این فقر و بیچارگی بهترین محیط است برای نشوونو و کمونیسم (معل - الان موجب نگرانی شاجیست چه شایسته د کتر مصدق کرده است؟)

رئیس - بین الاقوامه صحبت نکنید

فرامرزی - آقای تیمورتاش باید بگوید درون چیست این را باید توضیح بدهید

تیمورتاش - من با کسی ندارم که بگویم من بی همه چیز با بنام میدهم

دکتر بقائی - آقای تیمورتاش نامه آمریکارا آقای دکتر مصدق بر خلاف نظر کمیسیون خارجه فرستادند؟

قیمور تاش - نه خیر با نظر اکثریت کمیسیون خارجه بود بنده عرضم را این جا خاتمه میدهم و بازم اعلام میکنم و عرض میکنم که اگر آقای دکتر مصدق حاضر بشوند و تشریف بیاورند اینجا و شخصاً بسؤالهایی که بنده کرده ام جواب بدهند حقایق خیلی بیشتر روشن میشود من هیچ با کسی ندارم از اینکه حقایق گفته شود

فرامرزی - آقای تیمورتاش یا باید درد مرا بگوید یا من میگویم درد کجا است

بیانات آقایان: حائری زاده و جمال امامی و فرامرزی بعنوان ماده ۹۰ آیین نامه)

جمال امامی - بنده اخطار نظام نامه ای دارم

رئیس - آقای حائری زاده هم تقاضای اجازه کرده اند شهادت که این مجلس عجیبی است اینجا مجلس شاعر است

حائری زاده - زندگی ما زندگی عجیبی است یکروز فحش تجویز میگیریم که شما خیال دارید با انگلیسها بروید بسازید مذاکراتی که جناب آقای دکتر مصدق با نمایندگان آنها صحبت کرده اند در آن کمیسیون آنها چرا علی رئیس الاشهاد گفته نشده است و می گویند شما خیال سازش دارید و ما باید از مجلس و از روزنامه ها فحش تجویز بگیریم که می خواهد بسازد و فقیه برده ها ضعیف میروند ابراهام تفریق میشود روشن میشود که دکتر مصدق که ما میورزاد ملت ایران بود مثل کوه در مقابل خارجها ایستاده از حقوق ایرانها دفاع میکند باز ما فحش میدهند که چرا نساقتی عجیب است این موضوع نفت ما در جنبه داشت یک جنبه نجات ایران از آن قراردادهای شوم که با استقلال و آزادی و شرافت ما ملطه وارد آورده بود خوشبختانه ملت ایران من نمیگویم در مجلس اقلیت در اینکار پیش قدم بود نه خیر اقلیت پیش قدم نبود من نمیگویم که در کمیسیون نفت من بکنم بیشتر نبودم دادو بیداد میکردم بعد از آن آمدند بما کمک کردند من نمیگویم که این همه دادو بیداد و فریاد کردند بیش از ۱۱ امضاء برای ملی کردن نفت پیدا نکردیم همه وسواس میکردند که آیا ممکن است

اشکالاتی پیش بیاید تحت مطالعه قرار دادند به همه تشخیص دادند که تشخیص ما اشتباه نبود و این امر به ملت ایران و مساعدت نمایندگان عملی هندو دنیا آن را بر سبب شناخت و آن زنجیر اسارتی را که قرار دادها بکردن ملت ایران انداخته بود از بین برد این ملت ایران بود مبارزه ملت ایران بود و ما هم که سمت نماینده گئی داشتیم باید پیش نفس خودمان مسرور باشیم که انجام وظیفه کردیم انجام وظیفه که افتخاری نداریم نوگری را اگر کاری بهش حوق کردند نباید بگویم من چنین کردم چنان کردم آشیزی خوب کردم (شوشرقی - آنها کشتیانت کردند کی ها بودند؟) دکتر که مأمور اجرای اینکار بوده است در آن قسمت او اش کاملاً موفق شده دنیا این قانون را بر سبب تشخیص اهل حضرت همایونی هم امضاء کرده اند بعد نمایندگان انگلیس آمدند بکمر تبه صحبت کردند و برگشتند

رئیس - آقا خارج از موضوع صحبت نکنید

حائری زاده - در دفعه نانی که نباشد نمایندگان انگلیس بیایند اینجا یا کمک امریکائیها من از امریکائیها خیلی ناراضی نیستم ولی در این قسمت از آنها فضا حله شد و دنیا و انگلستان قبول کرد حاضر شد که عملی شدن نظر بر سبب بشناسد حالا برای حسابهای گذشته و برای این حرفها یک کمیسینی تشکیل میدهند ممکن است کار این کمیسیون یک سال دو سال شش ماه طول بکشد ما حساب معوقه یکی دوتا نداریم ما با همه مسایلهای خودمان حساب معوقه داریم طلاهای ما را موقع جنگ روسها بردند هنوز حاضر نشده اند که ما بدهند با انگلستان راجع بجزین هنوز اختلافات ما حل نشده مسایات راه آهن و غیره هنوز رسیدگی نشده ما حسابهای معوقه خیلی داریم اینهم یکی از آن حسابهای است که باید سرفرصت رسیدگی بکنیم اگر یک رئیس دولتی در مقابل خارجها مقاومت کرد باید نمایندگان ملت ایران بیش از پیش از از او فدر دانی بکنند و حمایت بکنند نه این که باو حمله بکنند و بگویند توجه کردی؟ خوب چه کاری میخواستید بکنند منابع ثروت ایران که منحصر بنفت نبوده و نیست رودخانه کارون که اگر به اراضی خوزستان بیندید و محصولات زراعتی عمل بیاورید بعقیده من چند مقابل هایدات نفت بهره برداری میشود حالا این آب میریزد به دجله و ازش استفاده نمی شود باید دولت عمل بکنند این منابع ثروت را بفتح ملت ایران و ایرانیان ازش استفاده کنند در موضوع نفت اگر مسامحه کرده است کمیسیون که برای عساکر نفت معین شده

است

رئیس - آقای حائری زاده باز رفتید بکمیسیون نفت ممکن است دیگری هم عضو کمیسیون باشد و بگوید مطابق ماده ۹۰ اجازه می خواهم از شهادت خواستند شهادت که آقا نظر طول ندارد راجع به شهادتتان بفرمائید

حائری زاده - بنده بار اول مقدمه مطالب را بگویم تا مطلب روشن شود بعد بروم به سر اصل مطلب

رئیس - شما راجع به شهادتتان بفرمائید باید آنرا روشن کنید

حائری زاده - يك بیانی ایشان فرمودند استشهاد از عراضی من کردند باید این جریان را بر عرض برسانم که مطالب روشن باشد و مطلب در پرده ابهام نباشد حالا اگر اجازه نمی فرمائید بنده صحبت نمی کنم

رئیس - عرض کردم در حدود آیین نامه اجازه دارید صحبت بفرمائید

حائری زاده - جناب آقای جمال امامی در نطق جلسه سابق يك فرمایشی راجع بکمیسیون نفت فرمودند يك مختصری راجع به آقای ذوالفقاری که عضو کمیسیون بودند بیان کردند این موضوع نفت يك چیز امروزی و دیروزی نبود وقتی که وارد کمیسیون شد افکار خیلی مشتت و پراکنده بود دولت وقت طرفدار همان قرار داد گس - گلشائیان بود طرفدار آن قرارداد منحوس بود و رزم آرا برای آنکار گوشش می کرد در کمیسیون تردیدی بود بیداست تمام افراد توافق فکری ندارند بنده یکی از افرادی هستم که هیچوقت مرید کسی نبودم مثلا اگر آقای حکیم الدوله فرمایش بکنند بنده پیش خودم موضوع را می بینم مصلحت را می بینم اگر مصلحت بود قبول می کنم اگر به مصلحت نبود قبول نمیکنم بنده نه مریدم مرحوم مدرس بودم نه مرید جناب دکتر مصدق نه مرید دیگری در مسائلی که ما با هم توافق داشتیم تا آخرین لحظه بنده ایستادگی کردم و ول کن معامله هم نبودم در این موضوع درجه ملی با انواع مختلف قرار با جناب آقای دکتر مصدق در این موضوع صحبت کردم که ایران را از این وضع نجات بدهم تا بالاخره موضوع ملی شدن نفت در منزلت آقای نریمان در نظر گرفته شد که این جناب آقای دکتر فاطمی هم بودند آن مادای که برویم روی آن عمل کنیم بخط ایشان نوشته شد ما در این مجلس خودمان را کشتیم تاسه نفر دیگر پیدا کردیم اضافه بکنیم فقط سه نفر دیگر موافقت کردند آقای اسلامی آقای صدر کشاورز و آقای شبانی که حالا در کرمانشاه هستند در کمیسیون نفت هم پنج نفر از ما در آن جا بود و اختلاف فکری خیلی زیاد بود

ما این داشتیم با اتفاق کله این موضوع را موافقت کنیم و جزئی اختلافی پیدا نکنیم من چند دفعه تشکر کردم از جناب آقای جمال امامی که شایسته بیان گذاشتید و آن افکار مختلفی که بود بعضی ها خیلی کند بودند بعضی ها خیلی تند بودند حدسش را گرفتید برای این که از مجلس بگذرد ما مقروض اخلاقی شاه هستیم که با کمک کردید این را من بارها گفته ام باز هم میگویم این را نه ما کردیم که اقلیت بودیم نه جبهه ملی نه اکثریت مصدق نه مجلس بلکه خواسته ملت ایران بوده است ما آلت اجرائی بیشتر نبودیم این توضیحات بنده بود راجع بفرمایشات ایشان توضیحات دیگر را در موقع دیگر عرض میکنم

رئیس - آقای جمال امامی

جمال امامی - بنده آقای ذوالفقاری جواب میدهم چون نمیتوانم بدهم روابط خانوادگی ایشان با خانواده من يك جورى است که من در قبال صحبت های ایشان نمیتوانم جواب بدهم چون اقل ما بفتح آن این است که ایشان برادر کوچک من هستند آدم برادر کوچکش که جواب نمی دهد حالا او مراعات نکرد من مراعات می کنم جناب آقای حائری زاده هم بن حمله کرده بودند ایشان هم جواب میدادم چون ارادتمند ایشان هستم ولی چون ایشان حافظند و اهل بالاچار کمی انصاف دارد من میدانم که ایشان هیچوقت از جاده انصاف منحرف نشوند آنها علتش عقلمان هست - احساساتشان ولی نکته ای ایشان اینجا فرمودند که لازم است چون بیانات بنده اعتراض فرمودند آن نکته را روشن بکنم آن نکته این بود که فرمودند بد کتر مصدق - برادری میگیرید بنده عرض میکنم هزاران ایراد ایرادی در جامعه ای اگر نباشد بدولتی گرفته شود این دولت مصون از هیچ ایراد نیست یعنی هر چه باید نکنند کرده است حالا ما با آنها کاری نداریم در موضوع نفت میفرمائید چه ایرادی دارید؟ میفرمائید يك ماده ای گفتند دکتر مصدق از ۹ ماده تجاوز نکنند بنده از آنها نبودم (کشاورز صدر - بنده و آقای آزاد يك عده ای دیگر بودیم) ایشان بنده اعتراض فرمودند بنده از روز اول وقتی اینجا ماده طرح شد شهادت شما نشستم با ایشان خصوصی و عمومی صحبت کردم بحث شد دستشان را بوسیدم استعدا کردم آقای بقائی بخود شما هم متوسل شدم که نگذارید این ۹ ماده باین ترتیب تصویب شود چون ما را گرفتار می کند و من خودم هنوز هم اعتقاد این است که ایشان وادار شدند بالاخره ایشان گذراندند برای اجرای آنها خودشان مدعی شدند و از

روز اول هم اینجا می فرمودند که در ظرف يك هفته یا مثلاً یا مثلاً اینکار را بخانه خواهم داد ایراد بنده این است جناب آقای حائری زاده در اینجا آمدیم يك چیزی را بان سرعت موادی را گذرانیم بعد آمدیم به اشکال برخوردیم دیدیم که اجرا شدنی نیست اولاً چرا نیامدند از آن بکنند تا اینجا راه برای این که از مجلس بگذرد ما مقروض اخلاقی شاه هستیم که با کمک کردید این را من بارها گفته ام باز هم میگویم این را نه ما کردیم که اقلیت بودیم نه جبهه ملی نه اکثریت مصدق نه مجلس بلکه خواسته ملت ایران بوده است ما آلت اجرائی بیشتر نبودیم این توضیحات بنده بود راجع بفرمایشات ایشان توضیحات دیگر را در موقع دیگر عرض میکنم

رئیس - آقای جمال امامی

جمال امامی - اعتراض به بنده فرمودند بنده هم جواب می دهم بنده می گویم شما وقتی متوسل با ایشان شدید ایشان هم آمدند وسط ما هم قبول کردیم که نماینده رئیس جمهور امریکا بیاید اینجا آمد يك موادی هم با توافق هم تنظیم کردیم بعد رفت بدولت انگلستان اخطار کردند که ما توافق کردیم قاعده بین المللی است که وقتی روی يك قرار دادی دولتی توافق می کنند آقای دکتر مظنی از بنده بهتر می دانند حالا اینجا ممکن است ادعای فرمائید چون امروز صلاح نیست اصول بین المللی بر این جاری است جناب آقای حامری وقتی قراردادی بسته شد روی اصولش و کلیاتش توافق می کنند و بعد میروند جزئیات را تنظیم می کنند نه اینطور قرار دادهائی که رئیس جمهور امریکارا هم دخالت می دهند قراردادهائی خیلی کوچکتر از این وقتی مسلم شد توافق شد آنوقت به مدیگر خبر میدهند نمایندگان ملل میروند می نشینند آن را امضاء می کنند می گویم آقا اگر این توافق را نکرده بودید چرا نماینده رئیس جمهوری امریکا را دعوت کردید چرا بوسیله او رفتید بدولت انگلستان گفتید که ما توافق کردیم و آن وقت نمایندگان انگلستان بیایند اینجا بعد شما موافقت نکنید که بروند در دینا بر علیه ملت ایران تبلیغ بکنند جناب بکنند چه بگویم باین من نمی گویم چرا توافق نکردند می گویم توافق شده چرا آن هارا پذیرفتند ایراد بنده جناب آقای حائری زاده اینجاست که دشاورز صدر - اینها را کردند

جمال امامی - هیچ منصفی هم نمی تواند این را رد کند (نریمان - بنده در می کنم و جواب آنرا می گویم) حالا آقای دکتر مصدق در نطقی کدر رادیو کردند بنده گوش میکردم بعد از چهار ماه و اندی بعد از این جریانات این بد بختها

روز اول هم اینجا می فرمودند که در ظرف يك هفته یا مثلاً یا مثلاً اینکار را بخانه خواهم داد ایراد بنده این است جناب آقای حائری زاده در اینجا آمدیم يك چیزی را بان سرعت موادی را گذرانیم بعد آمدیم به اشکال برخوردیم دیدیم که اجرا شدنی نیست اولاً چرا نیامدند از آن بکنند تا اینجا راه برای این که از مجلس بگذرد ما مقروض اخلاقی شاه هستیم که با کمک کردید این را من بارها گفته ام باز هم میگویم این را نه ما کردیم که اقلیت بودیم نه جبهه ملی نه اکثریت مصدق نه مجلس بلکه خواسته ملت ایران بوده است ما آلت اجرائی بیشتر نبودیم این توضیحات بنده بود راجع بفرمایشات ایشان توضیحات دیگر را در موقع دیگر عرض میکنم

رئیس - آقای جمال امامی

جمال امامی - اعتراض به بنده فرمودند بنده هم جواب می دهم بنده می گویم شما وقتی متوسل با ایشان شدید ایشان هم آمدند وسط ما هم قبول کردیم که نماینده رئیس جمهور امریکا بیاید اینجا آمد يك موادی هم با توافق هم تنظیم کردیم بعد رفت بدولت انگلستان اخطار کردند که ما توافق کردیم قاعده بین المللی است که وقتی روی يك قرار دادی دولتی توافق می کنند آقای دکتر مظنی از بنده بهتر می دانند حالا اینجا ممکن است ادعای فرمائید چون امروز صلاح نیست اصول بین المللی بر این جاری است جناب آقای حامری وقتی قراردادی بسته شد روی اصولش و کلیاتش توافق می کنند و بعد میروند جزئیات را تنظیم می کنند نه اینطور قرار دادهائی که رئیس جمهور امریکارا هم دخالت می دهند قراردادهائی خیلی کوچکتر از این وقتی مسلم شد توافق شد آنوقت به مدیگر خبر میدهند نمایندگان ملل میروند می نشینند آن را امضاء می کنند می گویم آقا اگر این توافق را نکرده بودید چرا نماینده رئیس جمهوری امریکا را دعوت کردید چرا بوسیله او رفتید بدولت انگلستان گفتید که ما توافق کردیم و آن وقت نمایندگان انگلستان بیایند اینجا بعد شما موافقت نکنید که بروند در دینا بر علیه ملت ایران تبلیغ بکنند جناب بکنند چه بگویم باین من نمی گویم چرا توافق نکردند می گویم توافق شده چرا آن هارا پذیرفتند ایراد بنده جناب آقای حائری زاده اینجاست که دشاورز صدر - اینها را کردند

و این فکر کرده گی ها حالا دارم بدلت ایران نورب میدهند که کمرتان را سمت بیندید و آماده فداکاری باشید ما هم آماده فداکاری هستیم باین زودی ها این قضیه خاتمه پذیر نیست و ما هم بستر ایشان فداکاری خواهیم کرد ولی بشرطی که بدانیم ایشان چه میخواهند بکنند نایست سرایشان فداکاری بکنیم میخواهند توی دره هم ما را بیندازند میرویم ولی باید بنشینیم

رئیس - آقای فرامرزی اخطار داشتید؟ بفرمائید

فرامرزی - بنده عرضی ندارم ولی يك فرمایشی ایشان فرمودند و بعد فرمودند که نظر من راجع بقضیه لار و خون شهدای لار است راست میگویند من فوق العاده از این قضیه متأثرم و هر ایرانی باید فوق العاده متأثر باشد و هر علاقمندی به مملکت باید متأثر باشد که یکمده رجاله یا صند تفری که در يك جائی متمرکز هستند در برابر بیست هزار نفر دیگر اعضای انجمن نظار را بکشند و بعد دولت علیه فرمایشی درست بکنند برای اینکه خون آنها را با مال بکنند و ازین ببرد من از این قضیه اگر برای خودم نبود اگر ایرانی نبودم اگر در زایون میبود از يك چنین وحشیگری از يك چنین انحطاط اخلاقی و يك چنین فساد دردستگاه دادگستری خیلی متأثر میشدم که روز روشن در حضور ۱۲۵ سرباز با بودن مسلسل ۱۱ افسر بیست و پنج شش نفر مأمورین کشوری در عمارت دولتی با علم قبیله شاه مملکت با علم قبلی مأمورین انتظامی دولت که کجا خواهند ریخت و خواهند کشت يك چنین عملی واقع شود بعد هم دست بدست هم بدهند که این خون یا مال بشود هدیه باز بارس بفرستد دادستان درست بکنند برای ۳ روز کاین خون را یا مال کند من در هر جای دنیا این قضیه رخ داده بود متأثر میشدم اگر شما متأثر نیستید کتر بجمالتان خوش به حالتان

رئیس - آقای ناصر ذوالفقاری

ناصر ذوالفقاری - من مجدداً از جناب آقای جمال امامی از این اظهار لطف و بزرگی که در حق من فرمودند و همین است تشکر می کنم در توضیحات خود عرض کردم که خدای نکرده نظرسوئی یا نظر توهینی نسبت با آقای جمال امامی نداشتم اولاد آن پدری که کالان عرض کردم اولاد آن پدری که در مقابل قیام يك قشون خارجی ایستادگی کرد مسلماً وطن پرست است و هیچکس نمی تواند در وطن پرستی جناب آقای جمال امامی شک و تردید داشته باشد (احسن - صحیح است)

۴ - تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای وزیر پست و تلگراف و تلفن

رئیس - خوب اگر خدا بخواهد وارد دستور می شوم حالا آقای وزیر پست و تلگراف لایحه ای دارند تقدیم میکنند

دکتر طباطبائی - طرحی با قید فوریت جناب آقای رئیس داده شده آنرا مطرح بفرمائید

وزیر پست و تلگراف و تلفن (آقای مشار) - در سال ۱۳۲۵ مومنی که مجلس شورای ملی تعطیل بوده است يك رابطه تلفنی با بعضی از کشورهای بیگانه بر قرار شده است و از این تلفن هم در داخله مملکت استفاده هائی شده است هیئت دولت در آن وقت تصویب کرده بودند که وزارت پست و تلگراف این رابطه تلفنی را مرتب کند و آزمایش بکند تا بحال همینطور عمل شده چون باید قانونی داشته باشد لایحه ای برای نرخ و ترتیب مسکالانات تلفنی در چند ماده تدوین شده که تقدیم مجلس شورای ملی می کنم و تصویب آن را استعدا دارم (دکتر طباطبائی - راجع بتأسیس شعب پستی در قراه و فسیات هم بفرمائید) مطلب دیگر اینکه از بدو تأسیس روابط تلگرافی و تلفنی بین المللی که تقریباً از نود سال قبل است و بعد از چند سال هم دولت ایران شرکت کرده انجمن های بین المللی تلگرافی هر چند سال بیکر تبه تشکیل می شده اخیراً که این انجمن در شهر اتلانتیک سیتی تشکیل شده است و نماینده ایران هم شرکت کرده است تجدید نظری در قراردادهای ارتباطات شده که نماینده ایران هم آن قرارداد را امضاء کرده این قرارداد در ضمن ماده واحده ای تقدیم و تقاضای تصویب آن را می نمایم

ضمناً از موقع استفاده کرده و راجع بندا کراتی که جناب آقای فرامرزی در جلسه ماقبل آخر نسبت بنده فرمودند و نسبت به بنده حرفهای زده بودند که خیال می کنم شایسته نبود در مجلس شورای ملی چنین بیاناتی بشود (پیراسته کی؟) (نورالدین امامی - پشت بلندگو بفرمائید که بشنوم) عرض کردم آقای فرامرزی در جلسه ماقبل مذاکراتی کرده بودند بر علیه بنده که خیال می کنم آن مذاکرات در مجلس شورای ملی شایستگی ندارد چون اگر بنا بشود که وزیراع و کلاه نسبت بهم بد گوئی کنند بنظر بنده این کار بجای خوبی منتهی نمی شود و این سیستمی که بعضی از آقایان نمایندگان برای خود اتخاذ کرده اند که اگر فرمایشی و مطلبی دارند يك ترتیبی

<p>بگوئید خواه بد شنید. (در این موقع همه ای از نمایندگان از مجلس خارج شدند) (۵) - ختم جلسه بعنوان تنفس) چند نفر از نمایندگان - تنفس، رئیس - چون اکثریت هم نیست تنفس داده می شود. (نیم ساعت قبل از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید) رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکمت</p>	<p>صککه می زنی بو کیل چه کارداری (زنك مهنه رئیس) وزیر پست و تلگراف - مرض کردم اگر آقایان نمایندگان مطلبی داشتند مطلب خودشان را بوزراء می گفتند و آن مطلب بدون سر و صدا حل می شد. آزاد (خطاب با آقایان نمایندگان) - یا شوید برویم اینجا چرا نشسته اید؟ نشسته اید که مزخرف بشنوید؟ (آقای آزاد از جلسه خارج شدند) فرامرزی - گاهی مزخرف شنیدن هم هیبت ندارد وزیر پست و تلگراف - هر چه</p>	<p>آزاد - این صحبت ها را برای چه می کنید؟ شما چه مر بوط است که به مجلس دستور می دهید؟ مزخرف چیزی می - گوئی؟ (زنك رئیس دعوت بسکوت) رئیس - آقای آزاد ساسکت باشید. (در این موقع آقای آزاد کیفی را بطرف تریبون بر تان کردند) آزاد - حرف خود را بزن به مجلس چه کار داری؟ خجالت نمی کشد مرد که احمق، این چه حرف هائی است</p>	<p>بدهند که با درشت گوئی و بالاخره شائناژ کارشان را پیش ببرند ترتیب صحیحی نخواهد بود و سابقاً این ترتیب وجود نداشت سابقاً مجلس شورای ملی و وزراء هر وقت باهم کاری داشتند گروهی باهم جلس کاری داشتند می آمدند حضوراً با فرد فرد نمایندگان یا با هیئت های جمعی آنها صحبت می کردند و مطالب را با آن ها در میان می گذاشتند و آنها را افغان می کردند و لایحه خودشان را مطرح می کردند و تقاضای موافقت می کردند و آقایان نمایندگان هم اگر با وزراء کاری داشتند آنها را ملاقات می کردند و ترتیب کارشان را میدادند...</p>
--	--	---	--